

BELARUS ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Ululararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Belarus Cumhuriyeti
Nüfus	9,04 milyon
Dil	Rusça, Belarusça
Yüzölçümü	207.600 km ²
Başkent	Minsk
Başlıca Şehirleri	Gomel, Mogilev, Vitebsk, Grodno, Brest
Yönetim Şekli	Çift meclisli, başkanlık tipi cumhuriyet rejimi
Devlet Başkanı	Alexander Lukashenko
Para Birimi	Belarus Rublesi (BYN)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

BSEC – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (gözlemci), CBSS – Baltık Denizi Devletleri Konseyi (gözlemci), CEI, CIS, CSTO, EAEC, EAPC, EBRD, FAO, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFC, IFRC, ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü), ITU, ITUC, MIGA, NAM, NSG, OPCW, OSCE, PCA, PFP, SCO (diyalog üyesi), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (gözlemci) (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü), WCO (Dünya Gümrük Örgütü), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)

Coğrafi Konum

Belarus Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Belarus üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Belarus kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir.

Ülke, kuzeyde Letonya, kuzeybatıda Litvanya, kuzeydoğu ve doğuda Rusya Federasyonu, batıda Polonya güneyde ise Ukrayna ile sınır komşusudur. Ülkenin sınırlarının toplam uzunluğu 2.969 km'dir. Ülkenin başkenti Minsk'tir.

Belarus başlıca altı idari bölgeye (oblast) ayrılmaktadır. Bu bölgeler Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır.

Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Son yıllarda kışlar biraz daha yumuşak geçmeye başlamıştır. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -8 C ile -4,5 C arasında ve Temmuz sıcaklığı +17 C ile +18.5 C arasında gerçekleşmektedir. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230 - 263 gün arası sürmektedir.

Belarus topraklarının %43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ülke kişi başına 0,94 hektar orman alanı ve 136,1 m³ kereste rezervleriyle Avrupa ortalamasının neredeyse iki katına yakın orman zenginliğine sahiptir.

Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür. Kar örtüsü ülkenin güney batısında 75 gün ve kuzey doğusunda 125 gün yerde kalmaktadır.

Belarus'un denize kıyısı bulunmamakla birlikte nehirler ve su kaynakları yönünden oldukça zengindir. Ülkede irili ufaklı 20.000 nehir ve ırmak bulunmakta olup bunların toplam uzunluğu 91.000 km'dir. Nehirlerin en büyükleri Dnyeper, Pripyat, Neman; göllerin en büyükleri ise Naroch (Minsk), Osveyskoye (Vitebsk), Chervonoye (Gomel)'dir.

Siyasi ve İdari Yapı

Belarus Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği içindeki egemenliğini 27 Temmuz 1990 tarihinde, bağımsızlığını ise 25 Ağustos 1991 tarihinde ilan etmiştir.

İlk anayasası 15 Mart 1994 tarihinde kabul edilen Belarus, çift kamaralı ulusal meclise (Milli Asamble) sahip olup, Başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Milli Asamble'nin alt kanadını oluşturan "Temsilciler Meclisi"nin 110 üyesi, üst kanadını oluşturan "Cumhuriyet Konseyi"nin ise 64 üyesi bulunmaktadır.

İlk defa 1994 yılında yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanı olan Lukaşenko, 26 Ocak 2025 tarihinde gerçekleştirilen son seçimleri de kazanarak yedinci defa bu göreve seçilmiştir.

Belarus, idari olarak 6 bölge idaresinden (oblast) oluşmaktadır Bunlar; Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Minsk Şehir İdaresi'nin özel statüsü bulunmaktadır.

Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. 15 şehrin nüfusu 100.000'in üzerindedir ve 103 şehirleşmiş küçük birim bulunmaktadır.

Ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı bakımından son dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Rusya Federasyonu, Belarus ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girmesidir.

Nüfus ve İstihdam

Belarus'un toplam nüfusu 2026 yılı itibarı ile 9,04 milyondur. Nüfusun %75'i kentlerde, geri kalanı ise kırsal kesimde yaşamaktadır. Nüfusun %83,7'si Beyaz Rus, %8,3'ü Rus %3,1'i Polonyalı, %1,7'si Ukraynalı ve %3,2'si diğer etnik gruplardan oluşmaktadır.

Ülkede nüfus daralmaktadır. Nüfusun azalmasında ölüm oranının doğum oranından fazla olmasının yanı sıra ülke dışına göç de rol oynamaktadır. IMF'nin 2026 tahminlerine göre nüfus 9,04 milyona gerilemiştir.

Ülkede çalışan nüfus yaklaşık 5 milyondur. İşgücünün %9,4'ü tarım, %45,9'u sanayi, %44,7'si hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.

Belarus'ta emeklilik yaşı kadınlar için 55, erkekler için 60'tır.

Ülkede yabancı işçi çalıştırmak için İçişleri Bakanlığı'na başvurulması gerekmektedir. Yabancı işçi çalıştırma isteğinin gerekçeleri ve çalıştırılmak istenen yabancı personel sayısı bildirilerek izin

alındıktan sonra, yabancı personel ülkeye getirilebilir. Yabancı personel getirildikten sonra da her bir personelin çalışma izni yine İçişleri Bakanlığı'ndan alınacaktır.

Doğal Kaynaklar

Belarus, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m³'e yakındır. Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur.

Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak %12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Belarus, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve Mozır ülkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir.

2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m³ doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*	2031*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	78,85	92,77	102,04	107,42	113,31	120,53	127,11	133,48
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	4,4	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	8 634	10 209	11 286	11 940	12 658	13 533	14 343	15 138
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,8	6,6	6,4	6,2	5,7	5,1	5,0	5,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,1	-2,6	-2,7	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4	-3,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Nüfus (milyon)	9,13	9,09	9,04	9,0	8,95	8,91	8,86	8,82
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	38,7	33,1	33,1	31,5	30,7	29,7	28,9	28,2

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Belarus ekonomisine genel olarak bakıldığında Rusya Federasyonu ile yakın ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle dış ticaretinin büyük oranda bu ülkeyle olmasının yanı sıra BDT ülkeleri arasındaki konumu da ekonomik gelişmişlik düzeyini etkilemektedir. Ülkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Ülke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir. Devlet bankaları, Belarus ürünü mobilya ve ev eşyaları için ucuz krediler sağlamaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmaya yükümlüdür.

İthal ikamesine dayalı kalkınma stratejisinin yanı sıra ülkede var olan potasyum kaynakları ile işlenen petrol sonucu elde edilen petrol ürünleri ihracatta önemli yer tutmaktadır.

Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir. Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ülkelerinin aksine, Belarus'un SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir. Ancak Belarus ekonomisinde son yıllarda görülen rekabet gücündeki azalmanın sebepleri arasında bu tesislerin teknolojisinin ve sermaye stokunun eskimeye başlaması, üretim yöntemlerinin etkinlikten uzak ve fazla enerji yoğun hale gelmesi ve bazı devlet fabrikalarının üretimden satışlarının azalması sebebiyle stoklarında artışlar yaşanması gösterilebilir.

Ülke ekonomisinin önemli özelliklerinden birisi olarak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya petrolünü ve doğalgazını Avrupa ülkelerine göre çok ucuza almaya devam etmesi ve Rusya'dan aldığı ham petrolü işleyerek ihracatında önemli bir kalem olarak kullanması sayesinde yüksek gelirler elde etmesi gösterilebilir. Rusya'dan aldığı doğal gazı transit olarak Avrupa ülkelerine satması da özellikle 2000'lerin başlarından itibaren artan petrol ve doğal gaz fiyatları düşünüldüğünde, ülkenin dış ticaret dengesini olumlu etkilemiş ve bu dönemde yüksek büyüme hızları göstermesine önemli katkıda bulunmuştur.

lke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Belarus'u doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır. Belarus son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

IMF verilerine göre 2022 GSYH'si reel olarak %4,5 oranında küçülen Belarus ekonomisi, 2024 yılında %4,4, 2025 yılında %1,3 oranında büyüme kaydetmiştir. lke ekonomisinin 2026 yılında %1,2 ve 2027 yılında ise %1,0 oranlarında büyüyeceği tahmin edilmektedir. 2022 yılı itibarı ile 7.990 ABD doları olan kişi başına düşen milli gelir, 2024 yılında 8.364 dolara, 2025 yılında 10.209 dolara yükselmiştir. Kişi başı gelirin 2026 yılında 11.286, 2027 yılında 11.940 ABD doları olması beklenmektedir.

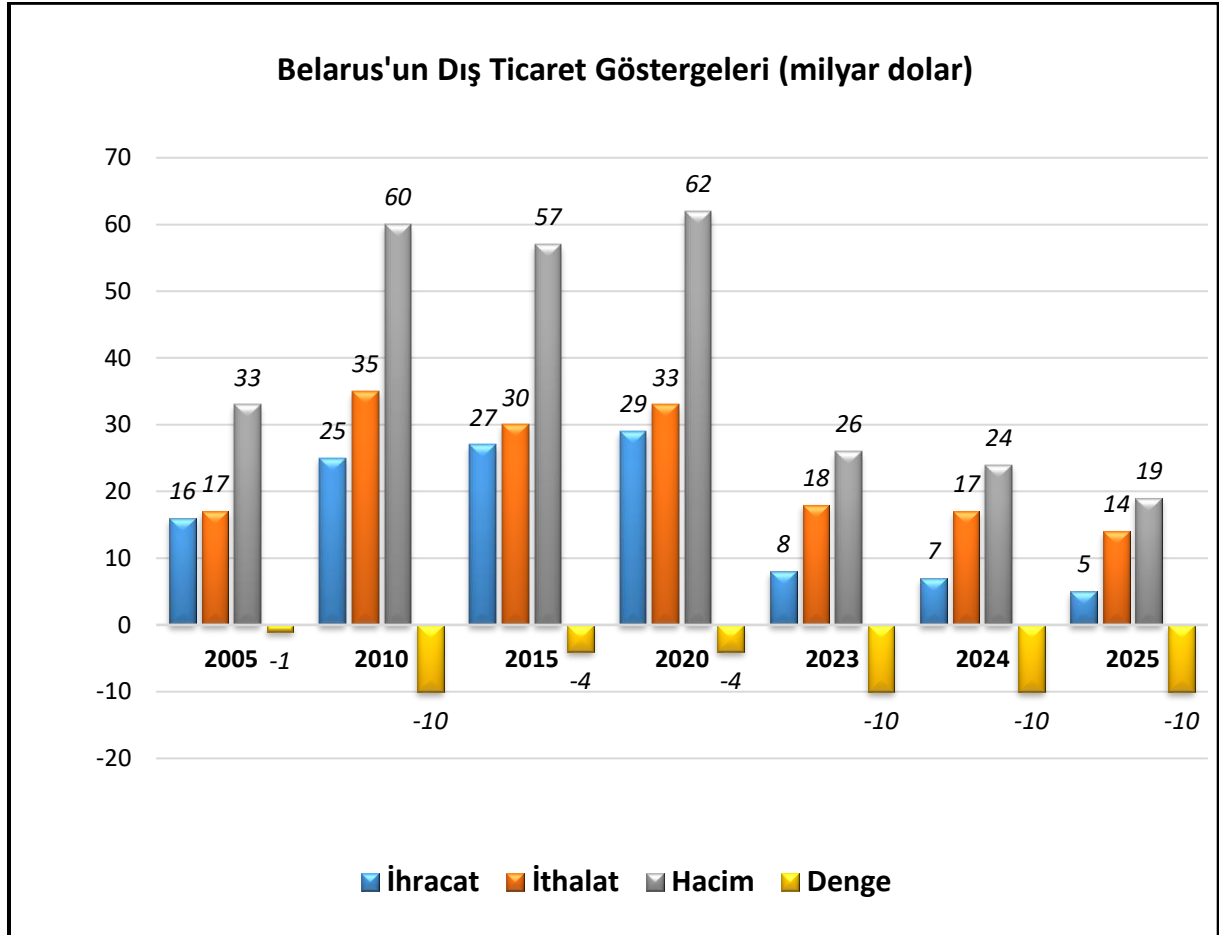
Cari fiyatlara göre 2024 yılında 77,85 milyar dolar olan GSYH, 2025 yılında 92,77 milyar dolara yükselmiştir. 2024 yılında %5,8 olan yıllık ortalama enflasyon oran, 2025 yılında %6,6'ya yükselmiştir. Tüketiciler fiyatlarında enflasyon oranlarının 2026 yılında %6,4, 2027 yılında %6,2 olacağı tahmin edilmektedir. Cari demeler dengesinin GSYH'ye oranı ise 2025 yılında %-2,6 olarak gerçekleşmiş olup ve cari açık oranının 2026 yılında %2,7, 2027'de ise %3,4 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Rusya ile ticari bağlar hem coğrafi ve kültürel yakınlık hem de iki ülke arasındaki Birlik AnlaŐması nedeniyle sürekli güçlenmektedir. Rusya'ya ihracatta makine ve ekipman, tekstil ve gıda ürünleri en önemli payı almaktadır. İthalatındaki en önemli payı oluşturan petrol ve diğer aramalı ithalatı nedeniyle dış ticarete verilen açık oranı giderek artmaktadır.

Ülkenin Dış Ticareti

(*) Rusya Federasyonu 2022 yılından bu yana dış ticaret verisi yayımlamadığından, grafikteki verilere 2022 yılı ve sonrasında bu ülkeyle ticaret rakamları dâhil değildir.

Kaynak: Trademap, 2023 yılı ve devamındaki veriler Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

2025 yılı rakamları değerlendirildiğinde Belarus'un toplam dış ticaret hacminin 19,3 milyar dolara gerilediği görülmektedir. Buna göre 202 yılında ülkenin ihracatı 4,88 milyar dolar, ithalatı ise 14,39 milyar dolar olarak gerçekleŐmiŐtir.

Belarus'un ihracat yaptığı başlıca lkeler: Çin (%34,1), Kazakistan (%19,2), Azerbaycan (%7,2), Norveç (%5,2), Türkiye (%4,0) ve Polonya'dır (%3,6).

2025 yılında ihraç ettiği başlıca rnler: Potaslı mineral ve kimyasal gübreler; rep, kolza, hardal yağı ve bunların fraksiyonları; uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaçlar; süt ve krema (konsantre

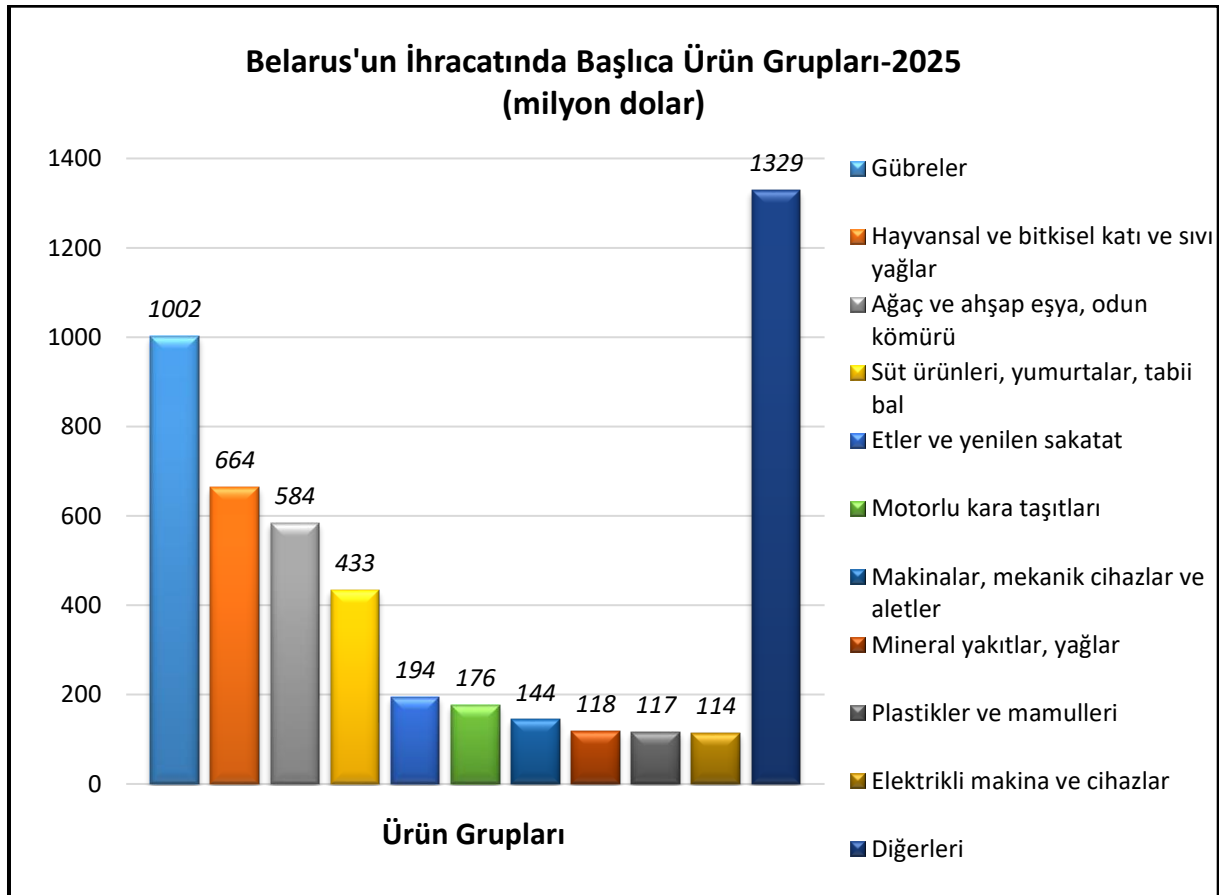
edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler); traktörler; peynir ve pıhtılaşmış ürünler; peynir altı suyu ve tabii süt bileşenlerinden ibaret diğer ürünler; işlenmiş petrol ürünleri (akaryakıt) ve sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamurudur.

Belarus'un ithalat yaptığı başlıca ülkeler arasında: Çin %50 pay ile 1. sırada; Türkiye %10,3 ile 2. sırada; Polonya %9,8 ile 3. sırada; Litvanya %4,9 ile 4. sırada ve Almanya %4,4 ile 5. sırada yer almaktadır.

2025 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: Otomobiller ve diğer binek araçlar; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan dozlandırılmış ilaçlar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; monitörler, projektörler ve televizyon alıcı cihazları; tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar; serum, aşı, toksin vb. ürünler; kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler; otomatik bilgi işlem makineleri ve bunlara ait birimler, manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makineler; örme mensucat ve hasat ve harman, çim biçme makineleri ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinelerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

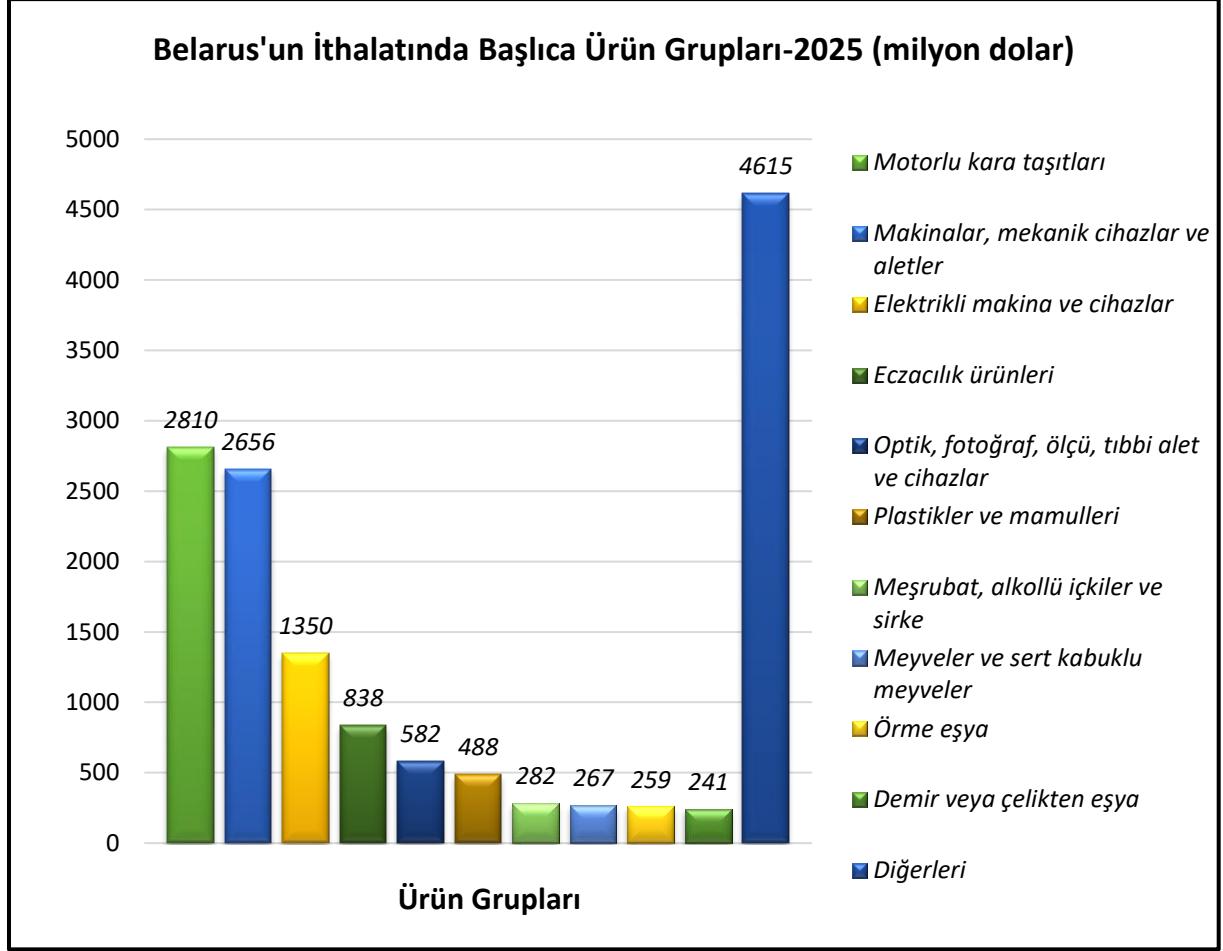
İhracat

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

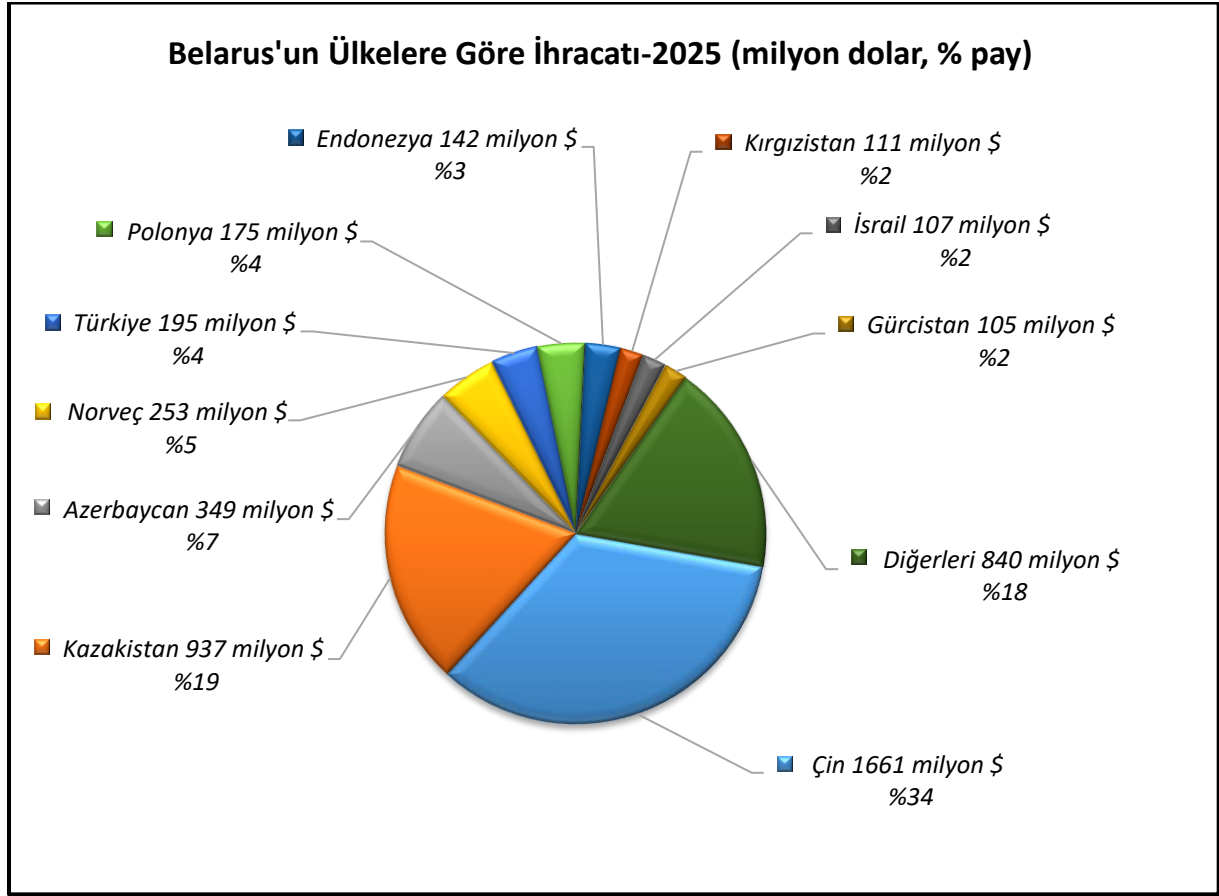

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

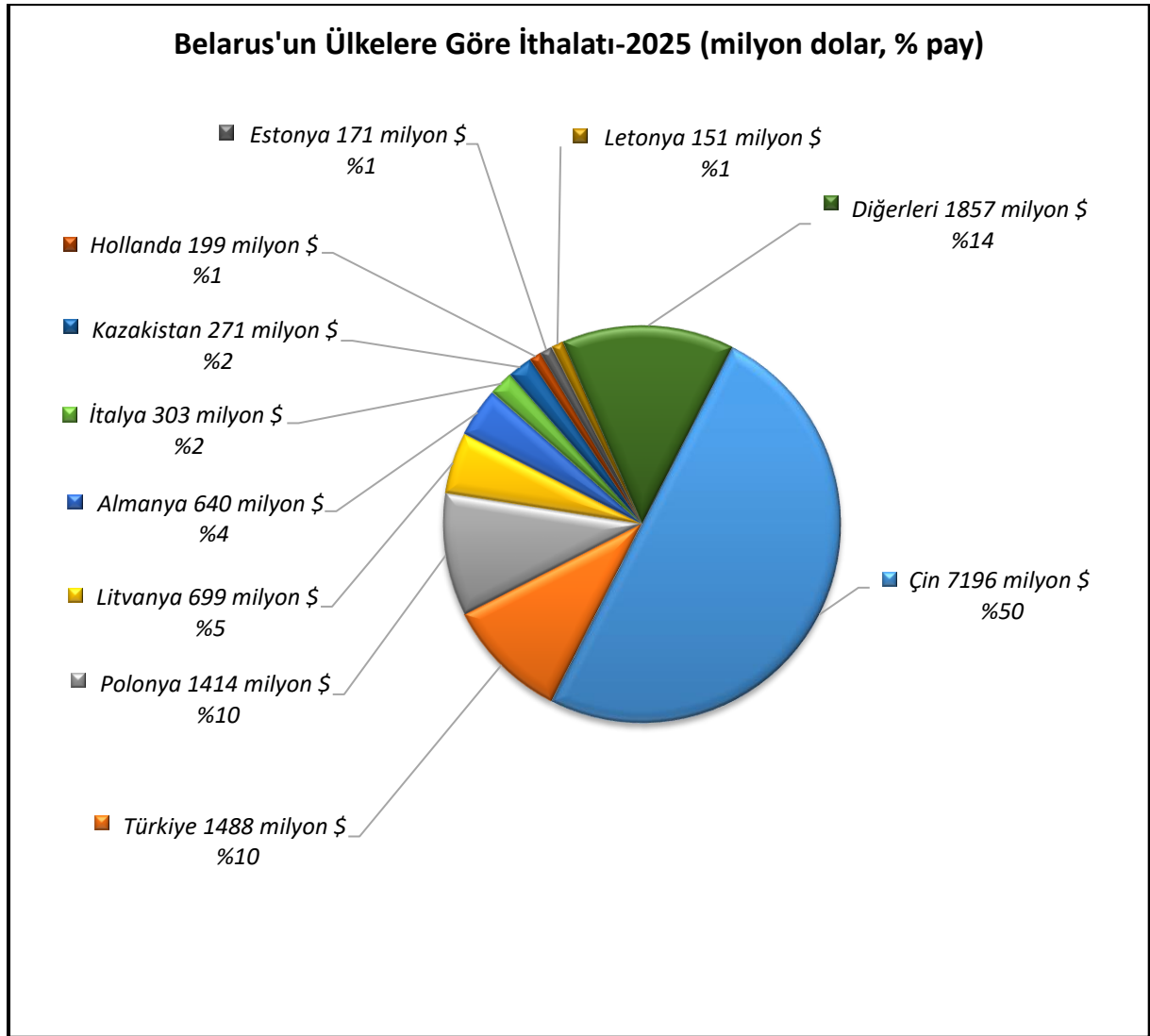
İhracat

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından sonra ekonomide liberalizasyona dönük girişimlerde bulunulmuş ancak günümüze kadar gelen reform hareketlerine rağmen özelleştirme ve mülkiyet haklarına yönelik yeterli ilerleme sağlanamamıştır.

Belarus vatandaşlarının ve ülkedeki yabancı uyruklu kişilerin toprak satın alması mümkün değildir. Toprak mülkiyeti yalnızca çok küçük arazilerde gerçekleştirilen bahçecilik ve çiftçilik gibi faaliyetler için mümkündür. Haziran 1993 tarihli Toprak Mülkiyeti Hakkındaki Kanun'a göre, topraklar yabancı uyruklu kişilerce ve Belarus vatandaşlarıncı ancak 99 yıllığına kiralanabilmektedir. Geçiş dönemi yaşayan Belarus'ta toprak mülkiyeti hususunda halen çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 736	1 566	1 676	1 616	-	-
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	2,29	1,83	1,92	1,90	-	-
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-170	-52	-56	-85	-	-
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-	-

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

Ülkeye giren doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık yarısı AB ülkelerinden gelmektedir. Rusya haricinde ülkedeki en önemli yatırımcılar Almanya ve Hollanda'dır. Rusya'nın genellikle petrol naklini sağlamaya yönelik boru hattı projeleri ve inşaat yatırımları olduğu gözlenmektedir. Ticaret ve yiyecek-içecek sağlama hizmetleri ile imalat sanayiinde gıda ve mühendislik sektörleri en fazla yatırım çeken sektörlerdir. Ülkede son yıllarda özellikle Alman firmalarının daha fazla yatırım yapmaya başladığı ve buradan Rusya Federasyonu ve diğer BDT ülkelerine ürünlerini pazarladığı gözlenmektedir.

Serbest Bölgeler

Belarus Serbest Bölgelerine yapılacak yatırımlar için aşağıdaki şart ve avantajlar öngörülmektedir:

- Tüzel kişi firma veya Belarus'ta kayıtlı şahıs şirketleri (IP) serbest bölgede faaliyet gösterebilir.

- Asgari yatırım tutarı 1 milyon ABD doları olacaktır. Bu tutarın tamamlanması yatırımcının iş planında belirtilen birkaç yıllık süreye dağıtılabilir. Yatırım tutarına, makine-ekipman, hammaddeler, demirbaşlar hatta serbest bölgede satın alınacak ofis, imalat yeri vb. dahil edilebilir.
- İhracata, diğer serbest bölgelere veya ithal-ikamesine (Belarus'ta üretilmeyen ancak Belarus'un ithal ettiği mallar) yönelik üretim amaçlanır.
- Üretimin %70'inin ihraç edilmesi şarttır. %30'luk bölüm Belarus piyasasına sunulabilir.
- 5 yıl süreli kurumlar vergisi muafiyeti tanınır. 5 yılın bitiminde ise %50 indirimli olarak ödenir.
- Belarus iç piyasasına satışta %10 KDV ödenir (Genel KDV oranı %20).
- Gayrimenkuller vergiden muaftır.
- Serbest bölgeye ithalatta gümrük vergileri ve tarife dışı engellerden muafiyet tanınır.

Gümrük Birliği kapsamında, 2012 yılından itibaren serbest bölgelere kayıt olan firmalar için Rusya Federasyonu ihraç pazarı kabul edilmemektedir. Bu çerçevede, Türk firmaları için Belarus Serbest Bölgeleri'ne yatırımın avantajı bulunmadığı değerlendirilebilir.

Yüksek Teknoloji Parkı

Yüksek teknoloji parkı kapsamında yapılacak yatırımlara da teşvikler sağlanmaktadır. Belarus Yüksek Teknoloji Parkı üyesi firmalar, yıllık 300-350 milyon dolar tutarında genellikle batılı ülkelere yazılım ürünleri ihraç etmektedir. Burada kayıtlı bir firmanın (*Game Stream Ltd.*) geliştirdiği "*World of Tanks*" bilgisayar oyunu dünyaca tanınmıştır. (Bu konunun ayrıntıları için bkz. <https://park.by/en/?fromlang=Y>)

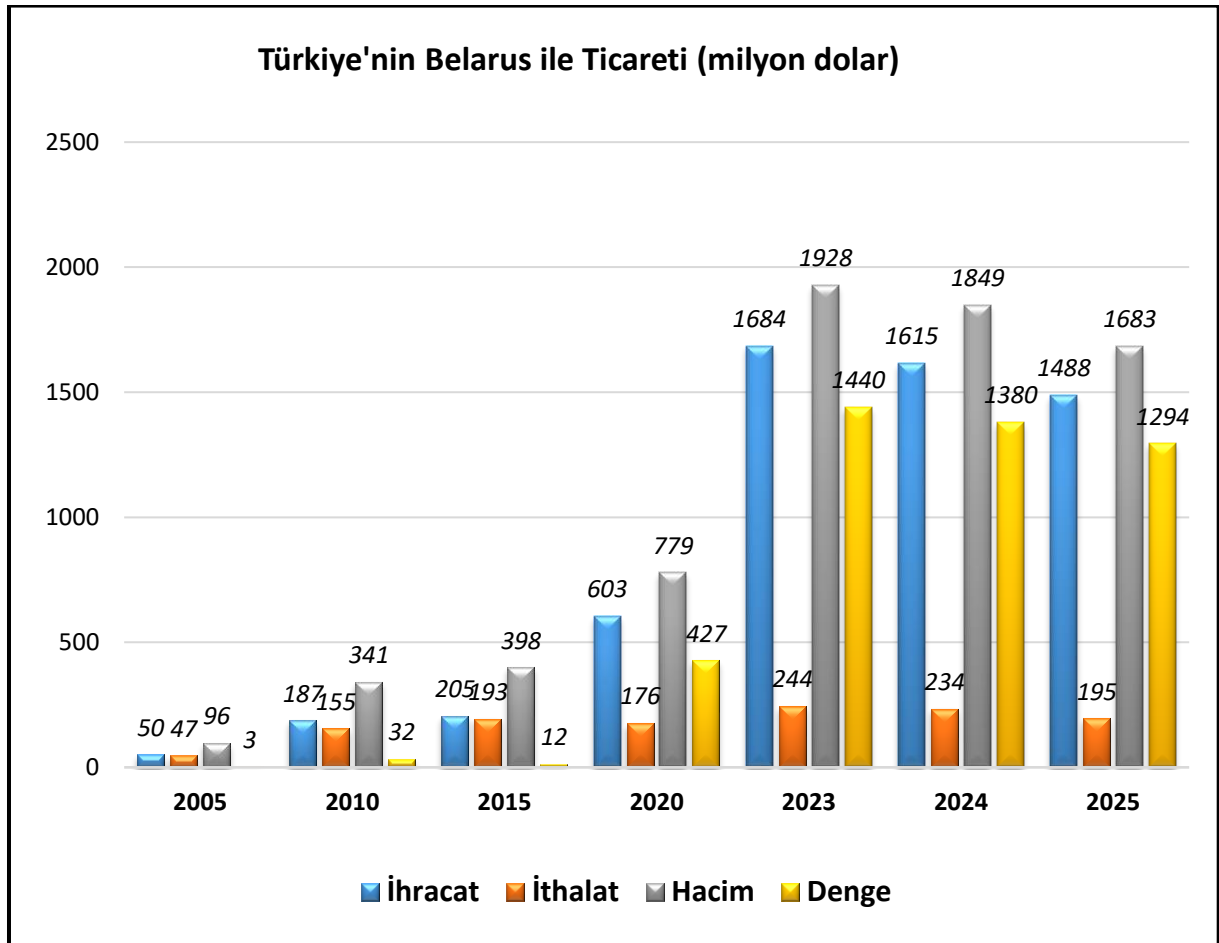
5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye'nin Belarus'a 2025 yılında yapmış olduğu ihracat, bir önceki yıla göre %7,8 azalarak 1,49 milyar dolar olmuştur. Belarus 2025 yılında ihracat yaptığımız ülkeler arasında 42. sırada yer almaktadır. Aynı yıl Belarus'tan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre %17,0 azalarak 194,53 milyon dolar olmuş ve ithalat yaptığımız ülkeler arasında 83. sırada yer almıştır.

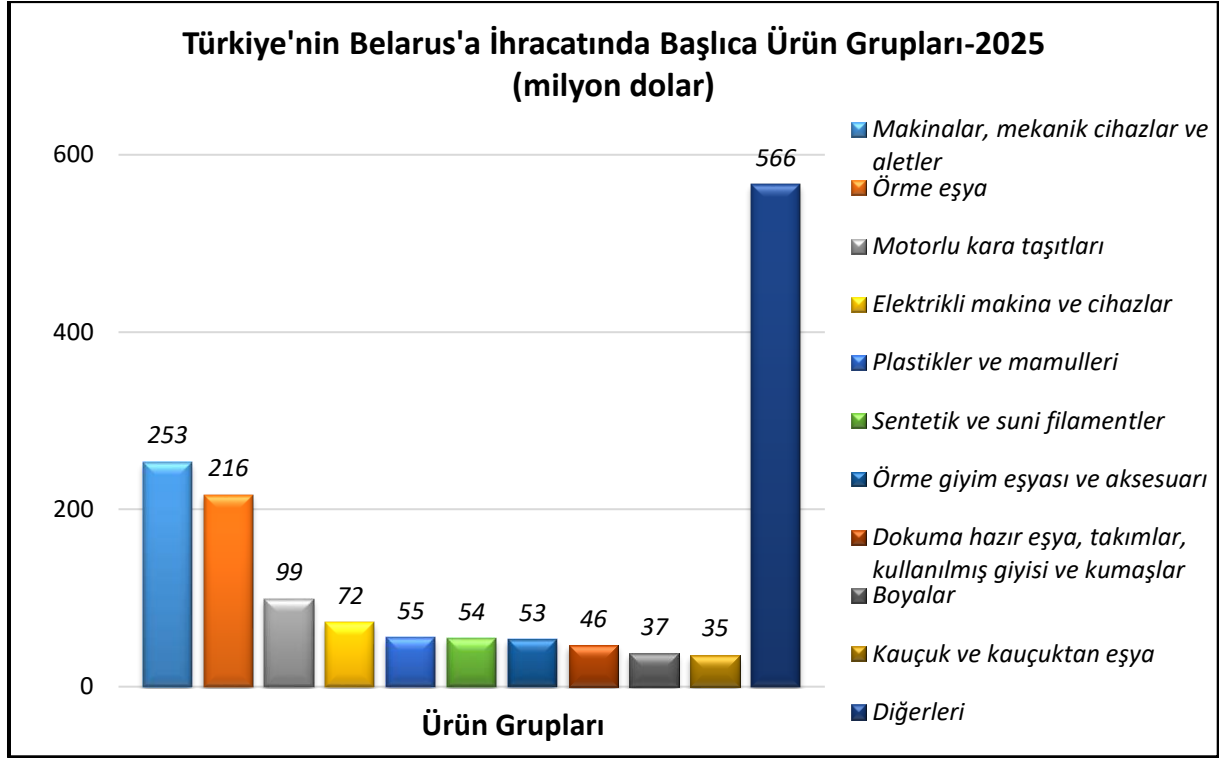
2025 yılı baz alındığında Belarus ile ticaretimizde ülkemizin 1,29 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Belarus Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

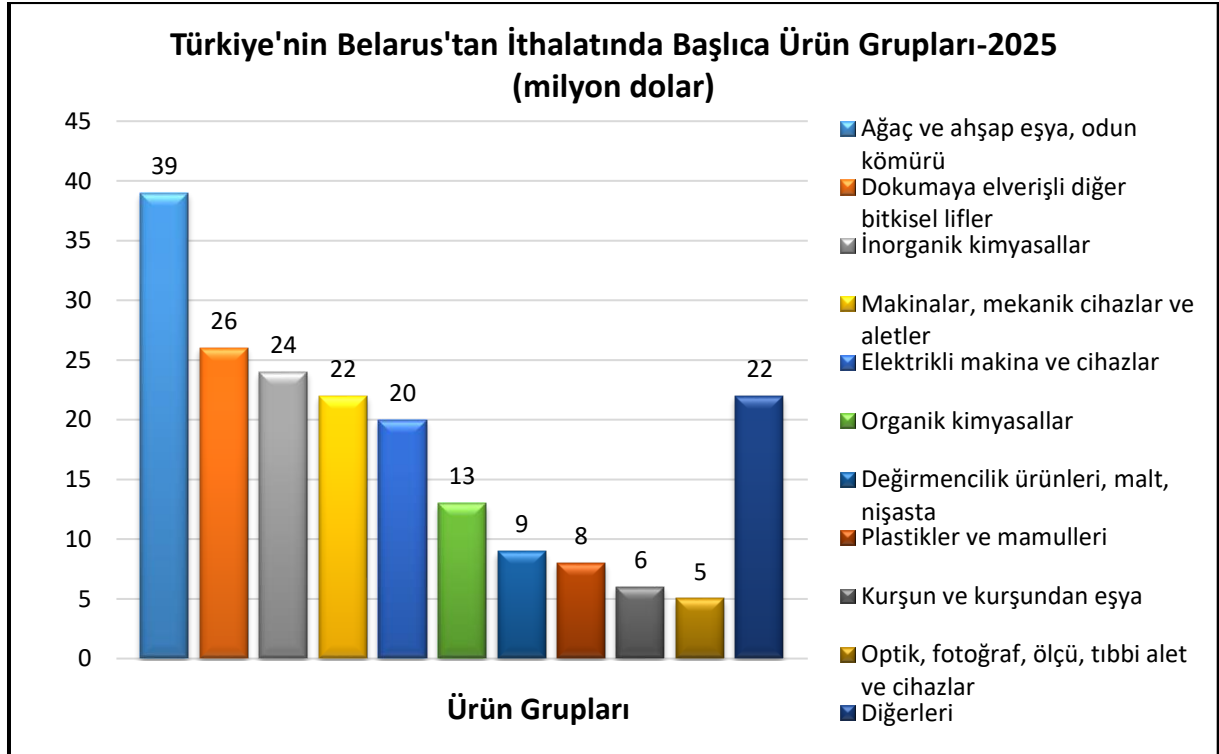
Türkiye'nin Belarus'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Belarus'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Belarus'un İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		7 860 060	6 857 984	4 875 024	100	-28,9
3104	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler	2 003 607	1 062 304	966 669	19,8	-9,0
1514	Rep, kolza, hardal yağı ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	505 215	492 843	562 897	11,5	14,2
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	386 888	481 191	384 792	7,9	-20,0
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	203 988	237 987	155 741	3,2	-34,6
8701	Traktörler	212 904	232 498	113 827	2,3	-51,0
0406	Peynir ve pıhtılaştırılmış ürünler	68 232	90 767	110 666	2,3	21,9
0404	Peynir altı suyu ve tabii süt bileşenlerinden ibaret diğer ürünler	77 538	79 211	107 688	2,2	36,0
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	97 702	160 285	106 843	2,2	-33,3
4703	Sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	68 037	65 792	101 214	2,1	53,8
0202	Siğir eti (dondurulmuş)	148 075	100 472	87 659	1,8	-12,8
4410	Ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar	76 292	98 024	69 241	1,4	-29,4
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	296 273	223 288	62 613	1,3	-72,0
5301	Keten, keten kırı ve döküntüleri	37 072	53 564	60 776	1,2	13,5
8607	Demiryolu taşıtlarının veya tramvayların aksam ve parçaları	14 588	11 639	53 834	1,1	362,5
8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar	29 734	23 685	53 722	1,1	126,8

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Belarus'un İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		18 075 000	17 132 368	14 389 492	100	-16,0
8703	Otomobiller	4 130 669	3 588 983	2 189 539	15,2	-39,0
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	438 030	468 260	556 291	3,9	18,8
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	315 863	378 126	351 870	2,4	-6,9
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	460 905	469 374	337 421	2,3	-28,1
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	158 691	154 199	240 707	1,7	56,1
3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	144 402	185 227	229 727	1,6	24,0
0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	62 034	113 820	166 178	1,2	46,0
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	304 375	121 799	154 259	1,1	26,7
6006	Diğer örme mensucat	234 426	186 626	135 222	0,9	-27,5
8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar	141 429	138 358	120 616	0,8	-12,8
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	61 010	86 331	120 359	0,8	39,4
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	68 722	83 377	113 070	0,8	35,6
2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	77 174	96 801	112 437	0,8	16,2
8408	Sıkıştırılmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	200 350	162 882	112 157	0,8	-31,1
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektro termik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	97 445	119 126	111 708	0,8	-6,2

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Belarus'un Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		7 860 060	6 857 984	4 875 024	100	-28,9
1.	Çin	2 604 388	1 811 204	1 660 588	34,1	-8,3
2.	Kazakistan	756 703	745 100	937 390	19,2	25,8
3.	Azerbaycan	324 260	457 454	348 765	7,2	-23,8
4.	Norveç	151 884	196 689	252 530	5,2	28,4
5.	Türkiye	243 982	234 335	194 532	4,0	-17,0
6.	Polonya	473 778	487 344	175 366	3,6	-64,0
7.	Endonezya	75 733	84 806	141 653	2,9	67,0
8.	Kırgızistan	82 942	60 963	110 512	2,3	81,3
9.	İsrail	35 278	35 173	106 627	2,2	203,2
10.	Gürcistan	94 519	129 694	105 227	2,2	-18,9
11.	Letonya	187 316	156 183	73 924	1,5	-52,7
12.	Litvanya	301 974	209 800	68 035	1,4	-67,6
13.	Hindistan	20 834	20 549	67 200	1,4	227
14.	Tayland	41 864	62 011	66 933	1,4	7,9
15.	Almanya	275 531	174 418	62 861	1,3	-64,0

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-4: Belarus'un Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		18 075 000	17 132 368	14 389 492	100	-16,0
1.	Çin	5 834 927	6 589 430	7 195 579	50,0	9,2
2.	Türkiye	1 683 827	1 614 604	1 488 115	10,3	-7,8
3.	Polonya	2 959 156	2 354 702	1 414 361	9,8	-39,9
4.	Litvanya	1 838 865	1 132 264	699 473	4,9	-38,2
5.	Almanya	2 033 713	1 629 319	639 523	4,4	-60,7
6.	İtalya	323 205	395 772	303 421	2,1	-23,3
7.	Kazakistan	153 073	154 887	271 160	1,9	75,1
8.	Hollanda	183 394	186 558	198 562	1,4	6,4
9.	Estonya	132 950	186 462	170 530	1,2	-8,5
10.	Letonya	185 321	149 364	151 217	1,1	1,2
11.	Macaristan	114 232	137 638	141 242	1,0	2,6
12.	Slovenya	107 624	121 690	136 450	0,9	12,1
13.	İsviçre	91 638	110 222	132 181	0,9	19,9
14.	Fransa	147 330	160 696	132 108	0,9	-17,8
15.	İspanya	80 531	104 844	104 662	0,7	-0,2

Kaynak: Trademap, Belarus'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

Ek-5: Türkiye'nin Belarus'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 683 827	1 614 604	1 488 115	100	-7,8
6006	Diğer örme mensucat	208 212	161 540	122 340	8,2	-24,3
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	66 019	98 814	90 177	6,1	-8,7
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	127 788	93 762	81 741	5,5	-12,8
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	79 539	55 109	48 863	3,3	-11,3
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	25 659	35 679	30 142	2,0	-15,5
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	24 959	20 976	24 689	1,7	17,7
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	25 100	25 961	24 181	1,6	-6,9
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	31 096	41 515	23 697	1,6	-42,9
0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	8 804	11 949	23 029	1,5	92,7
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	18 112	20 318	21 854	1,5	7,6
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb.	21 719	28 722	21 527	1,4	-25,1
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	12 869	16 564	19 478	1,3	17,6
0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	8 966	11 598	19 407	1,3	67,3
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	14 769	10 600	17 017	1,1	60,5
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	4 775	5 595	16 598	1,1	196,7

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Belarus'tan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		243 982	234 335	194 532	100	-17,0
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	28 084	23 037	23 821	12,2	3,4
5309	Keten dokumalar	15 669	21 385	23 744	12,2	11,0
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	22 928	35 003	18 539	9,5	-47,0
2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	2 721	11 251	13 004	6,7	15,6
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	13 423	10 893	11 288	5,8	3,6
8543	Kendine has fonksiyonlu diğer elektrikli makina ve cihazlar	1 920	5 320	10 833	5,6	103,6
2834	Nitritler; nitratlar	0	0	9 760	5,0	-
1109	Buğday glütteni	9 427	2 947	9 263	4,8	214,3
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 999	31 984	7 290	3,7	-77,2
3908	Poliamidler (ilk şekilde)	10 294	16 238	7 114	3,7	-56,2
7801	İşlenmemiş kurşun	1 147	911	6 012	3,1	559,9
4409	Şekil verilmiş ağaçlar (lambalanmış, yiv açılmış, set açılmış, şevlenmiş, ortaları (V) şeklinde oluklanmış vb.)	1 820	1 652	4 647	2,4	181,3
4418	Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk, mamulleri, doğrama parçaları	6 756	3 360	3 844	2,0	14,4
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	100	684	3 138	1,6	358,8
5902	Naylon, poliamid, poliester vb. esaslı iç ve dış lastiği için mensucat	4 466	7 474	2 744	1,4	-63,3

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri